

FOR YOUrope Youth

#EUnarrative

WSKAZÓWKI DLA UCZESTNIKÓW DEBAT

Proste rozwiązania pozwalające przygotować przekonujące argumenty i przedstawić je podczas debaty.

PRZED DEBATĄ: USTAL POTRZEBNE FAKTY!

- > **Przeanalizuj swoją argumentację**, wyszukaj fakty, cytaty i liczby na poparcie swojego punktu widzenia.
- > Do każdego dowodu na poparcie swoich racji spróbuj znaleźć **kontrargument**. Przyda się on na późniejszym etapie przygotowań.
- > **Fakty pogrupuj na obszary tematyczne**, aby tym samym wstępnie uporządkować analizę.

PRZED DEBATĄ: OKREŚL, CO MA ZNACZENIE

- > Ustal hierarchię ważności i określ **trzy kluczowe argumenty**.
- > **Ułóż treść** według struktury początek-rozwinięcie-zakończenie. **Argumenty** powinny w naturalny sposób łączyć się ze sobą.
- > Decydujące argumenty **pozostaw na sam koniec**.
- > **Na początek** możesz spisać pełną treść swojego wystąpienia. Umożliwi to jego przećwiczenie. Jednak na samą dyskusję przygotuj **karty z hasłowymi odpowiedziami**.
  - Mogą to być małe karty lub kartki papieru (**np. w poręcznym formacie A5 albo A6**) z wypunktowanymi na nich argumentami. Karty będą dawały się łatwo przekładać w razie, gdy stracisz wątek albo się zdenerwujesz. Nie zapomnij o ponumerowaniu stron, by się nie pogubić!
- > Rozważ możliwość użycia **w wystąpieniu odpowiedniego, starannie dobranego rekwizytu** dla urozmaicenia oraz zwiększenia siły oddziaływania na słuchaczy.

PRZED DEBATĄ: ZMIENIĆ STRONĘ

- > **Postaw się na miejscu** drugiej strony dyskusji, korzystając ze zgromadzonych wcześniej dowodów.
- > **Spróbuj przewidzieć**, jakimi argumentami może się posłużyć Twój adwersarz i ustal fakty pozwalające podważyć jego racje z Twojej perspektywy.
- > Jakich trzech **kluczowych argumentów** użyje druga strona? Jak możesz je podważyć?
- > **Sprawdź**, czy i jak niniejsza analiza może wzmocnić Twoje własne argumenty i przynieść nowe.
- > **Zaktualizuj** odpowiednio swoje wystąpienie.

PRZED DEBATĄ: DYSCYPLINA

- > Jeśli przekroczysz przydzielony czas, prowadzący dyskusję **odbierze ci głos**, dlatego koniecznie przećwicz przemówienie pod kątem długości i kontroli czasu.
- > **Przeczytaj wystąpienie na głos**, ale **nie pędź** przez tekst z zawrotną prędkością, starając się upchnąć całą argumentację w wyznaczonych ramach czasowych. W trakcie debaty to się nie sprawdzi. Słuchacze nie zdołają zrozumieć treści, a i tak nie zmniejszy to ryzyka przekroczenia czasu.
- > **Skracaj i szlifuj wystąpienie** do momentu, aż uda ci się omówić wszystkie istotne punkty w przydzielonym czasie.
- > **Nie zapomnij o pozostawieniu miejsc na pauzy** – nadadzą one wystąpieniu nieco dramatyzmu, a niektórym racjom pomogą lepiej dotrzeć do słuchaczy.
- > Bez względu na to, jak wolno będziesz mówić, **zawsze możesz jeszcze trochę zmniejszyć tempo wypowiedzi!**

PRZED DEBATĄ: ZRÓB TO PO SWOJEMU

> Zastanów się nad stylem i tonem swojej wypowiedzi:

- Obejrzyj w Internecie innych dyskutantów i zastanów się, jaki styl najbardziej Ci odpowiada.
- Mów energicznie i z pasją. W przeciwnym razie zanudzisz słuchaczy.

> Postawa i mowa ciała są równie ważne:

- Stań w pozycji wyprostowanej, ale nie usztywniaj się i nie napinaj.
- Możesz gestykulować, ale po to, by akcentować argumenty, a nie wyolbrzymiać.
- Odkładaj na bok ewentualne rekwizyty po ich wykorzystaniu, by bezwiednie się nimi nie bawić i nie rozpraszać słuchaczy.
- Poćwicz ruchy głową na boki – **niech obraca się niczym latarnia morska**. Zwracaj się do słuchaczy w każdym punkcie sali i utrzymuj z nimi kontakt.

> Opanowawszy treść, zrób próbę przed rodzicami lub znajomymi, by przyzwycząić się do występowania przed widownią. **Wcześniej jednak powiedz**, że oczekujesz uwag na temat stylu i treści wystąpienia.

W DNIU DEBATY: LUZ I RELAKS

- > **Założ ubrania wygodne**, ale nie za bardzo swobodne. Chcesz, by słuchacze skupili się na tym, co mówisz, a nie na tym, co masz na sobie.
- > **Unikaj ubrań zbyt ciasnych** i takich, pod którymi się pocisz – chcesz zachować spokój, ale także spokojnie brzmieć i dobrze wyglądać.
- > **Nie żuj gumy.**
- > **Pamiętaj, aby zabrać ze sobą scenariusz z wypunktowanymi тезami wystąpienia.**

W DNIU DEBATY: POCZUJ ATMOSFERĘ

- > Przed wystąpieniem koniecznie **zapoznaj się z salą**.
- > Jaka jest jej **akustyka**?
- > **Jak głośno** musisz mówić?
- > Czy występujący mają do dyspozycji **mównicę? Stań za nią**, by nabrać wyczucia sali.
- > **Czy łatwo** jest nawiązać kontakt wzrokowy z każdym z widowni?
- > Gdzie będziesz **siedzieć**? Gdzie siedzieć będą adwersarze? Gdzie znajdować się będzie miejsce dla prowadzącego debatę?
- > Zapytaj prowadzącego, jaką będzie **stosować metodę kontroli** czasu.

PODCZAS DEBATY: ZACHOWAJ SPOKÓJ

- > Gdy nadejdzie **Twoja kolej**, wstań, **weź kilka głębokich wdechów**, uśmiechnij się do widowni, szybko przemyśl swoje trzy kluczowe argumenty i zacznij mówić.
- > **Jeśli stracisz wątek**, przede wszystkim zachowaj spokój. **Zrób przerwę**, uśmiechnij się do słuchaczy i spokojnie odnajdź na kartach właściwą odpowiedź.
- > **Pamiętaj**, masz to przećwiczone, znasz swoje racje, musisz tylko pozbyć się stresu i wszystko zaraz wróci do normy. Przecież jesteś dobrze przygotowany.
- > Nie ma co **wpadać w panikę ani się gorączkować**, to tylko debata!

PODCZAS DEBATY: SŁUCHACZ MUSI NADAŻAĆ ZA MÓWCĄ

- > **Nawiąż i buduj nić** porozumienia ze słuchaczami przez kontakt wzrokowy. Pamiętaj o przećwiczonych wcześniej **ruchach głową** – kieruj ją na boki, by mieć kontakt ze wszystkimi osobami na sali.
- > **Trudno kontrolować** swoje wystąpienie, gdy jesteś akurat w jego trakcie, ale spróbuj zwrócić uwagę na następujące kwestie:
  - Czy nie mówisz zbyt szybko?
  - Jaką przyjmujesz postawę?
  - Czy w Twoim głosie słychać zaangażowanie?
  - Czy słuchacze śledzą to, co mówisz, czy są zdekoncentrowani?

> Zwolnij!

- Nawet doświadczeni mówcy mogą czasem mówić zbyt szybko.
- Od czasu do czasu zrób pauzę na **głębszy oddech, uśmiech, zebranie myśli czy sprawdzenie notatek**, a następnie mów dalej, tylko wolniej.
- **Jeżeli masz wrażenie, że mówisz do bólu powoli**, to prawdopodobnie jest to dla widowni odpowiednia prędkość.

> W kontrargumentacji **nie stosuj ataków ad personam** – podważaj tezy, a nie osobę. Debata to nie jest sprawa osobista.

> **Traktuj to jako zabawę!**

PO DEBACIE: PRZEJDŹ NA WYŻSZY POZIOM

- > **Przenieś dyskusję** na forum rodziny lub znajomych.
- > **Prowadź** dalsze analizy.
- > **Weź udział** w kolejnych debatach, a nawet zorganizuj własną!
- > **Uaktywnij się** – szukaj wydarzeń i inicjatyw w swojej okolicy lub w Internecie, i bierz w nich udział.